

Posudek na diplomovou práci

Matematická lingvistika a překlady básně E.A.Poea Havran

Bc. Jana Šlahory

studijní obor 1802T007 Informační technologie — ITN
Univerzita Pardubice, Fakulta elektrotechniky a informatiky

Předložená závěrečná magisterská práce se věnuje problematice výpočtu vybraných charakteristik textu a navazuje na autorovu bakalářskou práci s názvem Statistika v lexikální analýze.

První kapitola práce s názvem Denotační analýza tvoří hlavní studované téma. Autor zde vysvětluje pojem hřebu, jádra textu, velikosti hřebu, kardinálního čísla jádra, lokálnost jádrových hřebů, deterministické jádro, kompaktnost textu centralizovanost textu, difúzi hřebů, rozšířené jádro textu, koincidence, souvislost, relativní míru centrality.

Druhá kapitola je věnována popisu aplikace. Autor vysvětluje architekturu aplikace, vytvořenou knihovnu a popisuje uživatelské rozhraní. Dále konkrétně uvádí charakteristiky, které aplikace může automaticky provést: analýzu četností znaků, analýzu četností slov, výpočet aliterace, výpočet asonance. Zde autor konstatuje, že uvedené lingvistické charakteristiky již obsahovala jeho aplikace vzniklá při tvorbě bakalářské práce. Do nové aplikace byly jejich výpočty zařazeny, aby vytvořený software umožňoval komplexní výpočet charakteristik textu. Novou část aplikace tvoří denotační analýza. Ta je poměrně složitá a nelze ji provést automatickým výpočtem. Aplikace umožňuje uživateli nadefinovat hřeby textu a poté již mohou být vypočteny charakteristiky uvedené v kapitole 1.

Aplikace je realizována v programu Java. Autor při programování aplikace využívá poznatky z předmětů Teorie grafů, Teorie pravděpodobnosti a matematická statistika, Datové struktury, Základy programování, Počítačová grafika, Projektování SW systémů.

Vytvořená aplikace obsahuje 18 českých překladů básně Havran: 1) Šembera V. K., 2) Vrchlický J. 1890, 3) Mužík A. E., 4) Lutinov K. D., 5) Nezval V., 6) Babler O. F., 7) Taufer J., 8) Stoklas E., 9) Wagneřová D., 10) Havel R., 11) Čapek J. B., 12) Resler K., 13) Černý R., 14) Slavík I., 15) Kadlec S., 16) Bejblík A., 17) Vrchlický J. 1881, 18) Havel R. 1954. Aplikace také umožňuje import anebo přímé zadání nového textu, který poté může být analyzován. Uživatel může pro libovolný anebo pro více textů současně určit základní charakteristiky textu a určit hodnoty fónických charakteristik. Při denotační analýze uživatel musí vytvořit hřeby textu. Tuto zdlouhavou práci ulehčuje možnost uložení rozpracované segmentace textu do hřebů v externím souboru programu Excel. Poté uživatel může zvolit, které části denotační analýzy mají být prezentovány. U koincidenčních a deterministicko-pravděpodobnostních grafů, popisujících vztahy mezi hřeby, je třeba zvolit hladinu významnosti.

Text práce je napsán přehledně a je vhodně prokládán obrázky popisujícími aplikaci anebo vysvětlované pojmy. Vhodné rozčlenění textu do kapitol a sekcí přispívá k jeho srozumitelnosti a čitelnosti, literární rešerše, jazyková a typografická uroveň textu je na výborné úrovni. K dispozici je možnost zadání nových vstupních textů, export obrázků a odhadnutých parametrů. Z textu práce vyplývá, že aplikace byla testována pro 18 českých překladů básně Havran. Získané charakteristiky různých překladů se snaží autor porovnávat a interpretovat. Předložená práce a vytvořený program plně řeší celé zadání.

Předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení klasifikačním stupněm

výborně.

Tuto práci navrhuji na cenu děkana, neboť dosahuje nadstandardní kvality v textové i aplikační části a došlo k publikování části získaných výsledků.

V Pardubicích dne 2. 6. 2015

Mgr. Jaroslav Marek, Ph.D.
vedoucí práce